USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Heleny Nutilové a soudců JUDr. Věry Balejové a JUDr. Ing. Zdeňka Strnada, Ph.D., MPA v právní věci

Navrhovatele: **MUDr. V. P.**
bytem V. 118, N.

proti odpůrcům: **1) Městský úřad Netolice**
sídlem Mírové náměstí 208, 384 11 Netolice

2) Ne já, ale my
sídlem Mírové náměstí 208, 384 11 Netolice
zast. MUDr. M. K., bytem G. 28, N.

3) Nezávislí pro Netolice
sídlem Mírové náměstí 208, 384 11 Netolice
zast. Mgr. V. P., bytem M. n. 208, N.

4) M. C.
bytem T. 226, N.

o návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování a o neplatnosti volby kandidáta M. C. do zastupitelstva obce Netolice ve volbách konaných dne 5. a 6. října 2018

takto:

I. Návrh **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Českých Budějovicích byl dne 19. 10. 2018 doručen návrh, jímž se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti voleb a hlasování do zastupitelstva obce Netolice konaných ve dnech 5. a 6. října 2018. Navrhovatel s přihlédnutím k názoru ČSÚ má důvodné podezření na neplatnost hlasování, které spatřuje konkrétně v zisku hlasů kandidáta č. 11 z volební strany „Ne já, ale my“ ve volebním okrsku č. 3, neboť hodnota 172 hlasů pro kandidáta č. 11 je v porovnání s ostatními okrsky nadprůměrná, představuje osminásobek průměrné hodnoty zisku hlasů kandidáta z ostatních třech okrsků, což není obvyklé. Zároveň jsou mimo jakékoliv průměrné hodnoty další výsledky tohoto okrsku jako třeba propad hlasů a propad výsledků vítězné strany. Navrhovatel má za to, že došlo k manipulaci s volebními lístky ve volebním okrsku č. 3, čímž byly ovlivněny výsledky voleb do zastupitelstva Města Netolice, volby neproběhly v souladu se zákonem.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

2. Městský úřad Netolice ve vyjádření k návrhu uvedl, že z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že ve volebním okrsku č. 3 získal kandidát č. 11 z volební strany „Ne já, ale my“ M. C. procentuálně více hlasů než v ostatních volebních okrscích města Netolice. Z uvedených zdrojů lze rovněž zaznamenat, že volební strana „Nezávislí pro Netolice“ získala ve volebním okrsku č. 3 v Netolicích naopak procentuálně méně hlasů než v ostatních volebních okrscích města Netolice. Městský úřad se nemůže relevantně vyjádřit k domněnkám navrhovatele, neboť tyto domněnky nejsou blíže konkretizovány a není ani zřejmé, jakým způsobem měl být uvedený zákon porušen. Městskému úřadu není z jeho úřední činnosti známa skutečnost, ze které by bylo možné dovozovat ovlivňování voleb, manipulace s hlasovacími lístky nebo porušení volebního zákona.

3. M. C. uvedl ve vyjádření ze dne 31. 10. 2018, že si není vědom žádné manipulace voleb. Vyjádřil překvapení nad ziskem hlasů v okrsku č. 3, který si vysvětluje tím, že v okrsku žije a pracuje. Uvedl, že neměl ambici získat zastupitelský mandát.

4. Volební strana „Ne já, ale my“ k návrhu uvedla, že žádné informace ohledně voleb nemá.

5. Sdružení „Nezávislí pro Netolice“ ve vyjádření k návrhu uvedlo, že se návrh zakládá pouze na domněnkách a není ničím konkrétním odůvodněný. Návrh považuje za absolutně bezpředmětný, jedná se zřejmě o snahu znevěrohodnit výsledky demokratických voleb, což by mělo být všeobecně vzato bez konkrétních důkazů za nepřijatelné.

6. Soudu byly předány volební lístky pro volby do zastupitelstva města Netolice, volební obálky pro volby do zastupitelstva města Netolice, seznam voličů a výsledky voleb. Ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva města Netolice konaných ve dnech 5. 10. a 6. 10. 2018 je zřejmé, že v městě Netolice byly 4 volební okrsky, 4 volební strany, a to - Ne já, ale my, Nezávislí pro Netolice, Občanská demokratická strana a Sdružení politické strany TOP 09 a Nezávislých kandidátů.

7. Dne 2. 11. 2018 bylo krajskému soudu doručeno doplnění návrhu, v němž navrhovatel konstatuje, že ve volebním okrsku č. 3 bylo zaznamenáno velké množství uniformě označených lístků se zaškrtnutím vždy jen dvou kandidátů ze strany „Ne já, ale my“, a to kandidáta č. 1 a č. 11. Tato skutečnost dle navrhovatele vyvolává spekulace o výměně volebních lístků během noci mezi volebními dny.

8. Krajský soud se návrhem zabýval podle § 90 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že návrh není důvodný.

9. Podle ustanovení § 90 odst. 1 s. ř. s. za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb, o neplatnosti hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta.

10. Podle § 90 odst. 2 s. ř. s. jsou účastníky řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování navrhovatel, příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena nebo nezávislý kandidát. V řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

11. Odpůrcem je v dané věci Městský úřad Netolice (pověřený obecní úřad), jako volební orgán ve smyslu § 6 písm. e) zákona o volbách ve spojení s § 64 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů [srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2006 sp. zn. I. ÚS 768/06 (224/2006 USn.)].

12. S citovanými ustanoveními soudního řádu správního koresponduje rovněž právní úprava obsažená v zákoně o volbách, který určení neplatnosti voleb, neplatnosti hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta zakotvuje v § 60 odst. 1, dle kterého se tohoto určení neplatnosti může domáhat každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

13. Podle § 60 odst. 3 téhož zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

14. Soud se zabýval splněním procesních náležitostí podaného návrhu a uzavřel, že návrh byl podán včas, a to aktivně legitimovaným subjektem, neboť navrhovatel byl zapsán do seznamu ve volebním okrsku obce Netolice.

15. Podle § 90 odst. 3 s. ř. s. soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu, jednání není třeba nařizovat.

16. Aktivní legitimace navrhovatele byla ověřena z předloženého seznamu voličů registrovaných v městě Netolice. S ohledem na splnění výše uvedených zákonných podmínek soud připustil předmětný návrh na zahájení řízení o neplatnosti voleb do zastupitelstva města Netolice konaných ve dnech 5 a 6. 10. 2018 k meritornímu projednání.

17. Z citované právní úpravy vyplývá, že návrh na neplatnost voleb či hlasování může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu je třeba primárně vycházet z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů. Je proto vždy na navrhovateli, aby předložil důkazy nebo alespoň zvlášť významné indicie o tom, že tomu tak nebylo [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 58/2017 (3682/2018 Sb. NSS)]. Všechny vady či pochybení je vždy nutné poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu, neboť řízení je založeno na ústním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (článek 6 Ústavy). Rozhodnutí voličů lze změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily anebo mohly prokazatelně způsobit, že voliči rozhodli jinak. Přitom platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Je proto třeba předložit důkazy k jejímu vyvrácení, a to tím, kdo volební pochybení namítá. Funkce soudu v rámci přezkumu voleb nemůže být vykládána široce, že by v konečném důsledku měla nahrazovat či doplňovat činnost volebních orgánů na základě spekulativně formulované námitky. K tomu lze odkázat kupříkladu na Nález Ústavního soudu I. ÚS 768/06 [224/2006 USn.] či usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006-51 [NSS 3625/2006].

18. Řízení o návrhu na neplatnost voleb je řízením sporným, pro které platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny pro rozhodnutí ve věci významné skutečnosti a označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud, jak vyplývá z výše uvedeného, nemůže v takovém řízení doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele nebo z vlastní iniciativy dohledávat důkazy, neboť v opačném případě by narušil rovnost účastníků řízení podle článku 1 Listiny základních práv a svobod vyjádřenou v článku 36 odst. 1 této Listiny.

19. Soud dále zdůrazňuje, že podle ustálené judikatury ve věcech volebních je navrhovatel stižen břemenem tvrzení a břemenem důkazním k vyvrácení správnosti volebních výsledků. Aby soud přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. Při posuzování důvodnosti volebních stížností je totiž standardně postupováno ve třech krocích. Tento algoritmus posuzování volebních stížností zformuloval Nejvyšší správní soud poprvé v případě řízení o stížnosti na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 [srov. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, (354/2004 Sb. NSS)], jedná se o univerzální postup používaný v rámci soudního přezkumu výsledků všech typů voleb, jeho podstata spočívá v tom, že si soud postupně pokládá tři otázky a teprve pokud odpověď na všechny z nich bude kladná, může stížnosti vyhovět a rozhodnout o neplatnosti voleb, hlasování či volby kandidáta. Jedná se o podmínku protizákonnosti, která znamená porušení některých ustanovení volebního zákona, anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně volebního zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces a které z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity. Druhou podmínkou je naplnění existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb. Poslední podmínka spočívá v prokázání zásadní intenzity této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledek, což znamená, že je možnost se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně.

20. Navrhovatel v návrhu uvedl, že má za to, že došlo k manipulaci s volebními lístky v okrsku č. 3, proto namítá neplatnost hlasování, a to konkrétně neplatnost volby kandidáta č. 11 z volební strany „Ne já, ale my“, a to ve volebním okrsku č. 3. Navrhovatel však konkrétně neoznačil, z jakého důvodu dovozuje, že došlo k manipulaci s volebními lístky ve volebním okrsku č. 3. Pouze spekuluje o výměně hlasovacích lístků ve volební urně během noci mezi volebními dny. Neplatnost hlasování dovozuje pouze ze skutečnosti, že kandidát M. C. získal 172 hlasů, což je v porovnání s ostatními okrsky nadprůměrné. Dále navrhovatel dovozuje neplatnost hlasování z důvodu, že velké množství volebních lístků obsahovalo jen preferenční hlas u kandidáta č. 1 a č. 11 z uskupení „Ne já, ale my“. Zároveň jsou dle navrhovatele mimo jakékoli průměrné hodnoty další výsledky tohoto okrsku jako třeba propad hlasů a propad výsledků vítězné strany.

21. Z předložených písemností soud ověřil výsledek hlasování ve volebním okrsku města Netolice ve dnech 5. a 6. 10.2018 a zjistil, že uvedený kandidát M. C. získal 172 hlasů.

22. Soud se zabýval tím, zda je v dané věci předkládána významná indicie která by mohla způsobit chybný výpočet odevzdaných hlasů kandidátu M. C. v daném okrsku.

Navrhovatel odvozuje nesprávný počet hlasů srovnáním s ostatními okrsky, což dle navrhovatele není obvyklé. Tato okolnost dle soudu závažnou indicii nepředstavuje.

23. Soud přistoupil k přepočtu hlasů v daném okrsku, aby bylo postaveno najisto, zda výsledky, které byly potvrzeny a na jejichž základě byly přiděleny jednotlivé mandáty členům obecního zastupitelstva, byly správné. Přepočetl počet platných hlasů pro kandidáta M. C. z volební strany „Ne já, ale my“ ve volebním okrsku č. 3 a přepočtem zjistil, že kandidát M. C. získal 172 hlasů, tedy shodný počet hlasů, jaký byl zjištěn okrskovou volební komisí v okrsku č. 3. Počet hlasů u uvedeného kandidáta je správný.

24. Soud svými zjištěními žádné porušení zákona o volbách do obecních zastupitelstev neshledal. Nebyla tudíž splněna podmínka z výše popsaného třístupňového testu pro vyhovění volební stížnosti. Soud poukazuje na to, že ve volebních věcech není oprávněn sám ze své vlastní iniciativy vyhledávat za navrhovatele tvrzení a důkazy o možném porušení volebního zákona v intenzitě a rozsahu zákonem požadovaném. Úkolem soudu není ani suplovat činnost volebních orgánů. Volební výsledek u jmenovaného kandidáta, jak byl uveden a zveřejněn v zápise o výsledku voleb do zastupitelstva města Netolice, byl správný, neboť kandidát č. 11 získal 172 hlasů.

25. Soud s ohledem na zákonnou úpravu voleb dospěl k závěru, že neshledal důvodnou námitku navrhovatele ohledně nesprávného počtu hlasů u kandidáta č. 11, neboť volební výsledek kandidáta č. 11 z uskupení „Ne já, ale my“ o zisku 172 hlasů je správný.

26. Navrhovatel pouze obecně namítá, že ve volebním okrsku č. 3 v městě Netolice došlo k manipulaci s volebními lístky, čímž byly ovlivněny výsledky voleb do zastupitelstva města, aniž navrhovatel konkretizuje, jakým způsobem a kým k manipulaci s volebními lístky došlo. Soud poznamená, že řízení ve věci volební není založeno na inkvizičním principu, ve kterém by soud vyhledával relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale naopak je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. V tomto směru navrhovatele tížilo důkazní břemeno, jehož neunesení má obecně za následek neúspěch v soudním řízení. Volební soudnictví je založeno na principu ochrany mandátu, přičemž nelegálnost hlasování ve volbách do zastupitelstva města nemůže být zpochybňována pouze obecnými a nepodloženými domněnkami navrhovatele. Krajský soud přezkoumal veškerou volební dokumentaci z volebního okrsku č. 3, přičemž neshledal důvodnost navrhovatelových námitek. V souzeném případě navrhovatel pouze tvrdil, aniž by navrhl konkrétní důkazy, že došlo k manipulaci s volebními lístky ve volebním okrsku č. 3 s tím, že počet hlasů, které získal kandidát č. 11 je neobvyklý s ohledem na získané hlasy v ostatních okrscích. Navrhovatel zůstal u pouhého tvrzení a nepředložil žádné konkrétní důkazy, které by byly způsobilé prokázat jeho tvrzení. Na pravdě se nezakládá ani tvrzení navrhovatele o tom, že se v okrsku č. 3 vyskytovalo velké množství hlasovacích lístků s využitými dvěma preferenčními hlasy danými pouze kandidátovi č. 1 a č. 11 ze strany „Ne já, ale my“, neboť takový volební lístek se v předložené dokumentaci nalezl pouze jeden. Navrhovatel neunesl důkazní břemeno, a proto námitka je hodnocena jako nedůvodná.

27. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že návrh navrhovatele nebyl důvodný, a proto jej usnesením zamítl (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).

28. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

29. Podle ustanovení § 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s. usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud v Českých Budějovicích dne 6. listopadu 2018

Mgr. Helena Nutilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.